

Centrum Ochrony Mokradel

ul. Żwirki i Wigury 101 lok. 1.135, 02-089 Warszawa

tel. 737 333 736; e-mail: cmok@bagna.pl, www.bagna.pl

03.10.2022, Warszawa

Brykiet torfowy nie jest ekologicznym paliwem!

Zbulwersowani pojawiającymi się w mediach tekstami dotyczącymi korzyści z korzystania z brykietu torfowego jako opału informujemy, że:

- Emisje dwutlenku węgla w przeliczeniu na jednostkę pozyskanej energii podczas spalania brykietu torfowego są równie wysokie jak te, które powstają podczas spalania węglaⁱ ⁱⁱ, w związku z czym **palenie torfem nasila ocieplenie klimatu w takim samym stopniu jak palenie węglem.**
- Brykiet torfowy powstaje poprzez zniszczenie naturalnych ekosystemów torfowiskowych, w związku z czym jego **produkcja jest obciążona wysokimi kosztami przyrodniczymi.**

Niżej wskażemy rażące nieścisłości w tekście Pani Agnieszki Zimnoch, dotyczącym korzyści ze stosowania brykietu torfowego, w portalu decoria.plⁱⁱⁱ.

Już sam nagłówek wymaga kilku sprostowań. Autorka pisze w nim:

“Brykiet torfowy stosowany jest już w Skandynawii oraz wielu krajach europejskich, gdzie nazywany jest ekologicznym opalem przyszłości.”

Zdanie sprzeczne z prawdą. Pisanie, że brykiet torfowy stosowany jest “już” w Skandynawii, sugeruje, że jest to jakiś nowy znakomity wynalazek. Natomiast prawda jest taka, że torf był używany jako paliwo od co najmniej dwóch tysiącleci, i jego znaczenie maleje, ponieważ ludzie zdają sobie sprawę z kosztów środowiskowych, jakie niesie spalanie torfu i niszczenie kolejnych torfowisk w dobie kryzysu klimatycznego^{iv}. Przykładowo, o wycofywaniu się w ostatnich latach Irlandii ze stosowania torfu do celów opałowych można przeczytać w portalu BBC^v, a o planach znacznego zmniejszenia udziału torfu w produkcji energii w Finlandii na stronie prometec.fi^{vi}.

W drugim zdaniu nagłówka można przeczytać:

„Stanowi alternatywę dla węgla oraz drewna i nie zawiera szkodliwych substancji chemicznych, dlatego jest bezpieczny dla człowieka i otaczającej go przyrody.”

Zdanie manipulujące czytelnikiem i wprowadzające w błąd. Spalanie paliw kopalnych (a takim jest torf) jest niebezpieczne nie dlatego, że zawierają szkodliwe substancje chemiczne, ale dlatego, że w wyniku tego procesu uwalniany jest do atmosfery węgiel, który pozostawał dotychczas poza szybkim obiegiem w przyrodzie (jako CO₂), a także dlatego, że w wyniku spalania mogą powstawać niebezpieczne dla zdrowia substancje chemiczne – groźne zwłaszcza przy spalaniu w domowych instalacjach (tzw. niska emisja). Obydwa powody dotyczą brykietu torfowego. IPCC^{vii} podaje wartość kaloryczną dla torfu wynoszącą 9,76 GJ/t torfu i wskaźnik emisji 28,9 kgC/GJ = 106 kgCO₂/GJ (w porównaniu do <100 kgCO₂/GJ dla różnych rodzajów węgla). Innymi słowy, emisje dwutlenku węgla w przeliczeniu na

jednostkę pozyskanej energii podczas spalania brykietu torfowego są równie wysokie jak te, które powstają podczas spalania węgla, w związku z czym palenie torfem nasila ocieplenie klimatu w takim samym stopniu jak palenie węglem. Jeśli chodzi o emisje szkodliwych substancji, np. rakotwórczych dioksyn, to przy spalaniu brykietów torfowych w domowych kominkach powstaje ich podobna ilość, co przy spalaniu drewna^{viii}, przyczyniając się do powstawania szkodliwego smogu. Z tego powodu np. w Wilnie zdecydowano o zakazie stosowania brykietów torfowych na równi z węglem^{ix}.

Dalej Pani Zimnoch pisze:

„Brykiet torfowy jest jednak bardziej ekologicznym rozwiązaniem, więc mając na względzie środowisko, warto wybrać to paliwo.”

Stwierdzenia tego autorka nie poparła żadnymi argumentami, trudno jednak przejść wobec niego obojętnie. Trzeba podkreślić, że poza wskazanymi wyżej równoważnymi szkodami dla klimatu, jakie niesie spalanie węgla i brykietu torfowego, wydobywanie torfu powoduje ogromne straty w środowisku przyrodniczym. Eksploatując torf na zawsze tracimy coraz rzadsze ekosystemy torfowisk wraz z ich florą i fauną. Poza wartościami przyrodniczymi torfowiska pełnią też wiele kluczowych funkcji w środowisku. Zapobiegają powodziom, retencjonując nadmiar wody w czasie opadów i powoli oddają ją w okresach bez deszczu. Zwiększają wilgotność powietrza i łagodzą lokalny mikroklimat, oczyszczają wodę, która przez nie przepływa, a także wiążą dwutlenek węgla z powietrza i magazynują węgiel, co sprawia, że są naszym największym sprzymierzeńcem w walce ze zmianami klimatu. Wszystkie te ich funkcje, istotne dla funkcjonowania przyrody i poprawiające warunki życia człowieka, zostają przekreślone, jeśli torf zostanie wydobyty i przeznaczony np. do produkcji brykietu.

Niezniszczone torfowisko, Podlasie, Polska. Fot. E. Jabłońska

Wobec narastającego niedoboru węgla, sprzedawcy brykietu torfowego próbują zareklamować jego zakup u nich jako świetne rozwiązanie. Miejmy jednak na uwadze, że jest to reklama produktu mająca na celu pomnożenie zysków sprzedawców, w wielu punktach mijająca się z prawdą. **Nie dajmy się omamić informacjami o rzekomej ekologiczności stosowania torfu jako paliwo.**

Kopalnia torfu, Podlasie, Polska. Fot. E. Jabłońska

dr hab. Ewa Jabłońska & dr hab. Wiktor Kotowski, prof. UW
Centrum Ochrony Mokradeł, Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

ⁱ Parish i in. 2008. Assessment on Peatlands, Biodiversity, and Climate Change. Global Environment Center and Wetlands International. http://www.imcg.net/media/download_gallery/books/assessment_peatland.pdf

ⁱⁱ Rieley i in. 2013. World Energy Resources: Peat. World Energy Council. https://www.worldenergy.org/assets/images/imported/2013/10/WER_2013_6_Peat.pdf

ⁱⁱⁱ Zimnoch A. 2022. Brykiet torfowy. Lepszy od węgla i ekogroszku? Zalety i wady brykietu torfowego. decoria.pl. <https://deccoria.pl/artykuly/artykuly/brykiet-torfowy-lepszy-od-węgla-i-ekogroszku-zalety-i-wady-brykietu-torfowego-5-11731?fbclid=IwAR1bpGS7U8y1igAJG9uitePDH0idrSNE1uynR62pE8lvvBCat5bpg4YZFyA>

^{iv} Kotowski W. 2021. Bagna, ludzie, klimat. O ochronie torfowisk z punktu widzenia przeciwdziałania zmianie klimatu i adaptacji do niej. bagna.pl. https://bagna.pl/images/klimat/bagna_a_klimat_WK2.pdf

^v Tierney N. 2020. How Ireland is abandoning its dirty fuel. <https://www.bbc.com/future/article/20201203-peat-the-decline-of-the-worlds-dirtiest-fuel>

^{vi} Decommissioning of peat use in Finland. <https://prometec.fi/en/decommissioning-of-peat-use-in-finland/>

^{vii} IPCC 2006. 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, prepared by the National Greenhouse Gas Inventories Programme. <https://www.ipcc.ch/report/2006-ipcc-guidelines-for-national-greenhouse-gas-inventories/>

^{viii} European Commission. 2009. Reduction of Dioxin Emissions from Domestic Sources. <https://ec.europa.eu/environment/archives/dioxin/pdf/brochure09.pdf>

^{ix} Vilnius phases out use of coal and peat for heating. 2021. <https://www.themayor.eu/en/a/view/vilnius-phases-out-use-of-coal-and-peat-for-heating-9253>